

УДК 342.951:351

DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.82.2.20>

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЙНИМ ДІЯМ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ НОРМАТИВНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС»

Дем'янчук Ю.В.,

*доктор юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри права факультету менеджменту та права
Вінницького національного аграрного університету
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7695-6338>*

Іщенко В.В.,

*здобувач 1 курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 081 Право
факультету менеджменту та права
Вінницького національного аграрного університету*

Кульчицький В.А.,

*здобувач 3 курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 081 Право
факультету менеджменту та права
Вінницького національного аграрного університету*

Дем'янчук Ю.В., Іщенко В.В., Кульчицький В.А. Правові аспекти протидії корупційним діям під час вивчення освітньої нормативної дисципліни «Цивільний процес».

Саме зараз Україна перебуває в аспекті для різних напрямів правового середовища. Тому саме цьому в її історії доцільно знайти різні напрями моделей для боротьби з корупцією. Переадресуючи до правового історичного періоду в Україні та колишньому СРСР, доцільно приділити саме кілька таких основоположних напрямів.

Ця модель боротьби з корупцією адресована на межі із боку держави за поведінкою осіб і реагування на відхилення від правового регулювання, що вони передбачають. Саме ця дана модель спрямована в часи епохи «сталінізму».

Саме для подолання боротьби з направлення корупції під час вивчення освітньої нормативної дисципліни «Цивільний процес» дуже порушені права особи, адже тоталітаризм адресовано не-сумний із їх виникненням.

Тому у такої доцільності адресації є й позитивні направлення: вона адресована на вивчення освітньої нормативної дисципліни «Цивільний процес» доцільну взаємодію між ступенем владних повноважень особи та ступенем аспектизму. Доцільність притягнутим до адміністративної відповідальності та понести – зростає для особистостей, які знаходяться найближче до вершини влади під час вивчення освітньої нормативної дисципліни «Цивільний процес» – чим ближче до вершини, тим дуже великий ризик. Тобто, адресація принципу реалізації поверхневої відповідальності: «зверху-вниз», що є дуже потрібним засобом реалізації саме соціальної справедливості в цілому.

Вивчення освітньої нормативної дисципліни «Цивільний процес» також доцільно передбачає модель боротьби з корупцією – реалізація міцної відповідальності особи, згідно з направленнями «керівної особи». Даний час такими особами передбачали доцільність партійні еліти. Ця модель передбачала базис за часів Хрущова та Брежньєва.

Також необхідно згадати ще дві особливості під час вивчення освітньої нормативної дисципліни «Цивільний процес», притаманні моделі: по-перше, адресація особистості на належний рівень своїх владних повноважень передбачає нормативно-правовий аспект, по-друге, гроші в цій моделі мають другорядну роль або не мають понятійного апарату.

Вивчення освітньої нормативної дисципліни «Цивільний процес» має модель боротьби з корупцією, забезпечує прагнення змусити у владні структури з передбачень особистої безпеки та безвідповідальності; тому в ній закладені основні аспекти публічні владні повноваження та її адресованого хабарництва особи в цілому.

Освітня нормативна дисципліна «Цивільний процес» в умовах воєнної моделі боротьби з корупцією має повну безкарність і неможливість. Такі аспекти передбачені в періоди багатих революційних правових аспектів, коли новостворена держава ще не отримала функції керування лідерства або свідомо передбачає руйнівні напрями. Нормативність існування цієї моделі – саме час управління Тимчасового уряду, також доцільно утримуються реформи в освіті в цілому.

Ключові слова: цивільний процес, освіта, російська федерація, правові аспекти, боротьба, проблема розвитку, державний вплив, особистість, хабарництво, лідерство.

Demianchuk Y.V., Ishchenko V.V., Kulchytskyi V.A. Legal aspects of combating corruption during the study of the educational normative discipline «Civil Process».

Right now, Ukraine is in an aspect for different areas of the legal environment. Therefore, it is appropriate to find different directions of models for fighting corruption in its history. Redirecting to the legal historical period in Ukraine and the former USSR, it is appropriate to allocate just a few such fundamental directions.

This model of combating corruption is addressed on the border of the state by the behavior of individuals and response to deviations from the legal regulation that they provide. This particular model is aimed at the era of «Stalinism».

It is precisely to overcome the fight against the direction of corruption during the study of the educational normative discipline «Civil Process» that the rights of the individual are greatly violated, because the totalitarianism addressed is incompatible with their emergence.

Therefore, such an expediency of addressing also has positive directions: it is addressed to the study of the educational normative discipline «Civil Process», the appropriate interaction between the degree of authority of a person and the degree of aspectism. The expediency of being brought to administrative responsibility and incurring – increases for individuals who are closest to the top of power during the study of the educational normative discipline «Civil Process» – the closer to the top, the greater the risk. That is, addressing the principle of implementation of superficial responsibility: «top-down», which is a very necessary means of implementing social justice in general.

The study of the educational regulatory discipline «Civil Process» also expediently provides a model of combating corruption – the implementation of strong personal responsibility, according to the directions of the «leading person». At this time, the expediency of such persons was foreseen by the party elites. This model provided a basis during the times of Khrushchev and Brezhnev.

It is also necessary to mention two more features when studying the educational regulatory discipline «Civil Process», inherent in the model: firstly, the addressing of the individual to the appropriate level of his authority involves a normative and legal aspect, secondly, money in this model has a secondary role or do not have a conceptual apparatus.

The study of the educational regulatory discipline «Civil Process» has a model of combating corruption, ensures the desire to force people into power structures on the basis of personal safety and irresponsibility; therefore, it contains the main aspects of public authority and its addressed bribery of the person as a whole.

The educational normative discipline «Civil process» in the conditions of the military model of fighting corruption has complete impunity and impossibility. Such aspects are foreseen in periods of rich revolutionary legal aspects, when the newly created state has not yet received the functions of leadership management or consciously foresees destructive directions. Normativeness of the existence of this model is precisely the time of the administration of the Provisional Government, it is also expedient to refrain from reforms in education as a whole.

Key words: civil process, education, Russian Federation, legal aspects, struggle, development problem, state influence, personality, bribery, leadership.

Постановка проблеми. Саме зараз, у зв'язку із розв'язанням війни саме російською федерацією проти України, події останніх років в Україні під час вивчення освітньої нормативної дисципліни «Цивільний процес» мають корупцію як загрозу в освіті в цілому, в тому числі національній

державі України в цілому. Оскільки за часів незалежності Україна має власну національну структуру безпеки, що адресує нормотворчі аспекти цивільного процесу, це має державі забезпечити власні аспекти, створити примусовий нормотворчий аспект переадресації держави та системи безпеки в Україні під час вивчення освітньої нормативної дисципліни «Цивільний процес». Проаналізувавши нинішній стан в Україні, можна стверджувати, що поки не подолана корупція, не відновлена довіра до державної й судової влади (виступ академіка НААН України Г. Калетніка) [1].

Корупція безумовно створена як продукт дуже низького рівня політичного аспекту. Нерівномірне зростання економічних показників держави, слабе громадянське суспільство та відсутність інституцій становлять передумови стійкого рівня корупції в Україні [2, с. 278]. Ця аргументація даних аспектів передбачає до створення нових проектів корупції. Основний аспект корупції передбачає цю систему адміністративного аспекту та має її базисні характеристики в цілому.

Отже, саме необхідно виділити основний аргумент передбачення вибіркового компоненту перегляду корупційних діянь у цілому. Оскільки розв'язання аспектів протидії корупційним діянням, має необхідність створення та запорука саме системного підходу до безпекового подолання корупції в умовах вивчення освітньої нормативної дисципліни «Цивільний процес».

Стан опрацювання. Нормативно-правове забезпечення дослідження та вивчення освітньої нормативної дисципліни «Цивільний процес» складають наукові доробки вчених, які вивчали явище корупції із різних позицій: Бусол О.Ю. [3], Дем'янчук Ю.В. [4], Калетнік Г.М. [1], Костицький В.В. [5], Маньгора Т.В. [6], Невмержицький Є.В. [7], Суббот А.І. [8].

Під час вивчення освітньої нормативної дисципліни «Цивільний процес» та саме дослідження враховано передовий досвід вищезазначених наукових праць учених щодо:

- концепції протидії корупційній злочинності в Україні (Бусол О.Ю.);
- впливу корупції на економічний розвиток України (Дем'янчук Ю.В.);
- не подолання корупції; не відновлення довіри до державної й судової влади (Калетнік Г.М.);
- виокремлення правових аспектів місцевого самоврядування як окремої гілки публічної влади (Костицький В.В.);
- правового регулювання гендерної рівності в українському законодавстві (Маньгора Т.В.);
- явища корупції (Невмержицький Є.В.);
- адміністративно-правових засад запобігання і протидії корупції в системі державної служби України (Суббот А.І.).

Метою статті є принцип правової бази нормативно-правових зловживань у сфері корупції під час вивчення освітньої нормативної дисципліни «Цивільний процес»; удосконалення характеристик зумовлюють нове наповнення сутності базової категорії «система державної служби України», що є сферою запровадження моделі протидії корупції під час вивчення освітньої нормативної дисципліни «Цивільний процес».

Виклад основного матеріалу. У теорії адміністративного права вказується на актуальність установлення проблеми понятійно-категоріального апарату у сфері протидії корупції під час вивчення освітньої нормативної дисципліни «Цивільний процес», оскільки дані терміни та поняття спричиняють неоднозначність тлумачення нормативно-правових актів. Розмежовано такі поняття, як «запобігання корупції», «протидія корупції», «система державної служби України».

Установлено юридичні особливості та теоретичний зміст адміністративно-правових заходів запобігання і протидії корупції під час вивчення освітньої нормативної дисципліни «Цивільний процес».

Відзначено, що вирішення питань ефективності антикорупційних заходів лежить у площині створення злагодженої системи взаємодії органів і підрозділів установ державної влади. Подолання зазначених причин убачаємо в розробці нормативно-правових актів, які б здійснювали узгодження правоохоронних, координаційних і державних органів.

Установлено, що адміністративне законодавство, на відміну від кримінального, підпорядковується не лише державі, а й її суб'єктам. Проте, видається, що адміністративні правопорушення, що мають саме державне значення, до яких належить установлення адміністративної відповідальності, в тому числі за порушення правил і норм, передбачених Законами й іншими нормативно-правовими актами України, обумовлено предметами «корупційності» того чи іншого типу поведінки знаходяться виключно в компетенції держави.

Констатовано, що процес формування громадянського суспільства в Україні вже відбувається: розвиток ринкових відносин і ринкової інфраструктури, структуризація соціальної і політичної

ланок суспільства. Ці обставини й складають соціальні передумови створення та розвитку громадянського суспільства. Міжнародний досвід подолання корупції свідчить, що розвинуті країни, яким удалося суттєво вплинути на зниження поширення корупції проходили такий само шлях розбудови громадянського суспільства.

Тому, враховуючи вищезазначене, наукові результати потребують удосконалення, а саме:

– визначено гарантії функціонування моделі законності, правопорядку, верховенства права щодо запобігання і протидії корупційним проявам у системі державної служби України. Автором розроблена модель адміністративно-правових засад запобігання і протидії корупції у системі державної служби України з урахуванням положень чинного адміністративно-правового та ретроспективного аналізу типових моделей запобігання корупції. Запропонована нами модель адміністративно-правових засад запобігання і протидії корупції ґрунтується на елементах, які зміцнюють один одного. Модель побудована на динамічному моніторингу громадянського суспільства та наглядових органів шляхом проведення перевірок, повідомлень та звітів у ЗМІ. Зважаючи на глобалізацію, модель також показує, що зростає взаємодія між державами, що збільшує вплив країни на регіональний і міжнародний вплив. Навіть зниження рівня корупції не є стабільним результатом, урахуванням те, як швидко змінюються правові відносини. Тобто модель чутлива до невеликих змін, які можуть привести до посилення результатів;

– констатовано, що в систему юридичних гарантій забезпечення реального правопорядку входять розвинена та постійно вдосконалювана система діючого законодавства; розвинена система підготовки та перепідготовки юридичних кадрів; високий рівень суспільної і професійної юридичної правосвідомості; правова активність громадян, юридичних осіб, громадських організацій і громадянського суспільства в цілому; розвинені процесуально-правові форми реалізації норм права; ефективно діюча система захисту чинного права, підтримки правомірної поведінки, припинення правопорушень і застосування належних заходів юридичної відповідальності; розвинені організаційно-інституційні форми спеціального державного та громадського контролю за дотриманням усіма суб'єктами права принципу та вимог законності. Визначено основні аспекти сприяння відновленню принципу законності, правопорядку та верховенства права, це забезпечення законності та правопорядку державною владою, контроль забезпечення законності та правопорядку, гарантії забезпечення законності та правопорядку. На основі чого було виявлено позитивні та негативні наслідки законності та правопорядку. Усунення або удосконалення негативних причин існування зазначених аспектів проблеми сприятимуть відновленню ефективної реалізації принципу верховенства права. Це можливо реалізувати, якщо державні служби та службовці будуть діяти відповідно до правил, установлених заздалегідь, у спосіб, який відповідає вимогам офіційної законності;

– з'ясовано, що процесуальний аспект законності допомагає привнести у розуміння нашого концептуального уявлення щодо законності та розуміння правової системи. Зокрема, процесуальний аспект законності повинен впливати на державну службу та державних службовців, зокрема здійснювати свої обов'язки в межах системи громадських норм, а не на основі власних уподобань, ідеології або власного розуміння правильності. Окрім того, необхідність висвітлення процесуального аспекту з боку Закону є необхідною умовою запобігання і протидії корупції, оскільки учасники корупційних взаємовідносин заздалегідь будуть знати як проти них буде діяти Закон. Єдність законності та правопорядку у корупційних справах виявляється в тому, що вони мають загальний регуляторний характер, включені до єдиної системи, контрольованої соціальними нормами, утворені в одному суспільстві та регулюють суспільні відносини в судочинстві, визначають межі дозволеного й обов'язкового, створюють основні умови для судочинства при розгляді корупційних правопорушень на принципах гуманізму, права людини та свобод. Нормативно-правове регулювання законності та правопорядку здійснюється за рахунок визначення прав та обов'язків суб'єктів права, а також визначення відповідальності за недотримання Закону. Відповідальність осіб може бути у формі юридичних обмежень. Регулювання та забезпечення законності та правопорядку забезпечує виконавча гілка влади. Регулювання принципу законності можна визначити, як Закон, установлений владою для регулювання поведінки державних службовців, нормативно-правовий акт регулювання, Урядовий або Міністерський наказ, що має силу Закону.

Висновки. У висновках на основі передумов й аналізу правових засад запобігання і протидії корупції під час вивчення освітньої нормативної дисципліни «Цивільний процес», а також з урахуванням проблемних питань, що виникають під час регулювання протидії корупції, виріше-

но завдання дослідження й апробовано нові аспекти в юридичному обґрунтуванні адміністративно-правових засад протидії корупції, його теоретичних аспектів, сутності протидії корупції і відповідальності за її порушення, розроблено модель запобігання корупції під час вивчення освітньої нормативної дисципліни «Цивільний процес», що дало змогу зробити низку наступних теоретичних і прикладних висновків:

1. Розроблено модель запобігання і протидії корупції під час вивчення освітньої нормативної дисципліни «Цивільний процес» на основі вивчення юридичної практики протидії корупції у нашій державі та найбільш розвинених державах світу. Сьогодні закони у сфері протидії корупції працюють без належного ефекту, а окремі положення таких концептуальних документів, як Антикорупційна програма Національного агентства з питань запобігання та Концепція запобігання корупції мають декларативний і загальний характер, у зв'язку з цим вони значною мірою залишаються не реалізованими на практиці. Запобіжних заходів недостатньо, щоб запровадити нормативну зміну поведінки. Також важливо покращити стимули, які заохочуватимуть дотримання правил поведінки. Щодо професійних стимулів, важливо поєднувати винагороди із задовільним виконанням обов'язків, з тим щоб реалізувати принцип меритократії у державній службі. Важливо забезпечити, щоб державна заробітна плата високопосададців та державних службовців була сумісною з обов'язками. Поряд з цим, необхідно розробити заохочувальні заходи на основі результатів, зайві посади повинні бути усунені, а вимоги до роботи повинні бути посилені, щоб підвищення заробітної плати могло б фінансуватися за рахунок скорочення чисельності. Професійні винагороди можуть сприяти моральному духу упродовж цих змін. Заходи, що постійно здійснюються в Україні, свідчать про те, що держава не залишається осторонь стосовно проблем запобігання корупції, усвідомлює ті негативні наслідки, що з нею пов'язані. Нині корупція визначається як складне, динамічне та багатогранне явище, яке може мати різні форми. Однак, труднощі у вимірі різних видів корупції зберігаються. Проте, існують деякі важливі види корупції, які продовжують уникати чіткого виміру, наприклад, патронаж та корупційні прояви на високому рівні.

2. Розкрито основоположні принципи нормативно-правового забезпечення запобігання і протидії корупції під час вивчення освітньої нормативної дисципліни «Цивільний процес» на основі аналізу норм права запобігання корупції, що дає підстави класифікувати їх відповідно до методів правового впливу на суб'єкт. Можемо виділити кілька груп нормативно-правових положень. До першої відносимо ті, що визначають сутність та загальне поняття корупції. Наступну групу норм складають ті, що визначають склад корупційного правопорушення. Ще одну групу складають нормативно-правові акти, які визначають порядок розслідування, розкриття, запобігання і протидію корупції. І до останньої групи норм можна віднести такі, що виявляють причини подальшого запобігання корупції. Відповідно до кожної групи нормативно-правового забезпечення розроблені правові норми взаємодії із суб'єктом, проте, не встановлено джерело права для кожної норми. Вибір суб'єкта правотворчості а, отже, й виду нормативно-правового акта для запобігання корупції обмежений тими методами правового регулювання, які ми бажаємо закріпити у відповідному нормативному джерелі. Розробка засад запобігання і протидії корупції не може вважатись виключно юридичною категорією, правильно буде визначити її як системне явище.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Вебсайт Вінницького національного аграрного університету. URL: <https://vsau.org/novini/novini-vnau/vseukraiinska-naukovo-praktichna-konferencziya-%C2%ABtransformacijna-dinamika-rozvitku-agropromislovogo-virobnictva%C2%BB> (дата звернення: 20.04.2024).
2. Demianchuk Yu., Savchenko L., Subbot A. Influence of corruption on the economic development of Ukraine in terms of reformation: a retrospective analysis. *Baltic Journal of Economic Studies*. Riga: Publishing House «Baltija Publishing». 2018. Vol. 4. Issue 3. P. 276–282. DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2018-4-3-276-282>.
3. Костенко О.М., Бусол О.Ю. Концепція протидії корупційній злочинності в Україні потребує нових підходів: основні тези. *Публічне право*. 2016. № 2 (22). С. 143–151. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/4343df2e-3f1c-4258-8c3c-b4853e624ff5/content> (дата звернення: 20.04.2024).
4. Дем'янчук Ю.В. Адміністративно-правові засади запобігання і протидії корупції у системі державної служби України: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.07. Ірпінь,

2020. URL: http://77.244.44.155/cgi-bin/irbis64r_01/cgiirbis_64.exe?C21COM=S&I21DBN=IBIS&P21DBN=IBIS&S21FMT=fullwebr&S21ALL=%28%3C.%3EA%3D%D0%94%D0%B5%D0%BC%27%D1%8F%D0%BD%D1%87%D1%83%D0%BA,%20%D0%AE.%20%D0%92.%3C.%3E%29&Z21ID=&S21SRW=TIPVID&S21SRD=&S21STN=1&S21REF=10&S21CNR=20&FT_REQUEST=&FT_PREFIX= (дата звернення: 20.04.2024).
5. Костицький В.В. Місцеве самоврядування як окрема гілка публічної влади. *Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму*. 2018. № 1. С. 48–50. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VAPSV_2018_1_10.
 6. Маньгора Т.В., Піковська Т.В. Правове регулювання гендерної рівності в українському законодавстві. *Журнал Інформація і право*. 2022. № 3 (42). С. 156–163. DOI: [https://doi.org/10.37750/2616-6798.2022.3\(42\).270257](https://doi.org/10.37750/2616-6798.2022.3(42).270257).
 7. Невмержицький Є.В. Корупція в Україні: Причини, наслідки, механізми протидії: Монографія. Київ: КНТ, 2008. 363 с. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0001932 (дата звернення: 20.04.2024).
 8. Дем'янчук Ю.В., Суббот А.І. Актуальні проблеми стану дослідження адміністративно-правових засад запобігання і протидії корупції в системі державної служби України. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Юридичні науки»*. 2022. № 1 (47). С. 37–43. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2308-2022-1-7911>.